

Enquête naar de oorzaken van het optreden bij zwarte planten in komkommer

Januari 2010

Huub Welles (LTO Groeiservice)

Opdrachtgever:

Productschap Tuinbouw

PT Rapport: 13645.07

Verslag Consultancy Zwarte Planten in komkommer. PT nummer 13645.07

Doelstelling(en) en afbakening:

De doelstelling is om door middel van een enquête tot een eenduidige oorzaak te komen. Reden voor deze enquête is, dat er een vermoeden is van de oorzaak. Door analyse van de gegevens wordt getracht een antwoord uit de praktijk te krijgen.

Te bereiken resultaten:

De enquête moet een richting aangeven waarin de oorzaak van dit probleem moet worden gezocht. Bij duidelijke aanwijzingen, kan dan gericht verder onderzoek worden gedaan.

Gevolgde methode:

In juni 2009 hebben alle ca. 240 komkommertelers in Nederland de enquête zoals vermeld in de bijlage ontvangen. De enquête is verstuurd door het Productschap Tuinbouw. Na 2 weken is de enquête als reminder nogmaals verstuurd. Het opstellen van de enquête en de analyse van de resultaten werd begeleid door WUR en Groen Agro Control

Resultaten:

Van de 240 telers zijn 45 ingevulde enquêtes retour gekomen. Dit is een respons van 19%. Hiervan waren er 39 bruikbaar (16%). Van deze 39 bruikbare enquêtes teelden er 32 op substraat (13%).

Van de 32 substaattelers hebben 24 telers in 2008 geen problemen gehad en 8 wel. Van deze 8 telers hadden er 5 ook dit jaar problemen.

Bij 3 telers die in 2008 problemen hadden en in 2009 niet, zijn de volgende zaken anders tov het jaar ervoor op hun bedrijf:

- Er is meer geschermd bij de plantenkweker en teler zelf heeft meer geschermd gedurende de dag.
- Bij de start van de teelt meer ammoniumnitraat gegeven
- In 2009 AC folie gebruikt
- geen Euphoria maar ander ras geteeld
- De plantenkweker frequenter water laten geven
- Sinds de plantenkwekers relatief droger gingen telen leken er meer problemen te zijn bij telers. De planten hadden een dikke poot en hadden bij een hoogte van

1.50 tot 1.80 meter moeite om het water boven te krijgen (dit werden toen verzoute planten genoemd)

Een teler die in 2009 voor het eerst problemen had plaatste de volgende opmerkingen:

- Alleen bij de tweede teelt problemen, hier en daar een plant, nooit twee planten op een mat. Hieruit trekt hij de conclusie dat er geen relatie is tussen de problemen met zwarte planten en watergift, klimaat of bemesting op het teeltbedrijf. De teler dacht eerder aan een hormonaal effect.

Er zijn geen duidelijke aanwijzingen dat er een raseffect is bij het optreden van zwarte planten. Een ras kwam wat vaker voor in de groep telers met problemen, maar dit ras komt ook voor in de groep telers zonder problemen, al was het daar in verhouding minder. Wellicht is er voor dit ene ras sprake van een wat grotere gevoeligheid. Mogelijk speelt de sterke groei­kracht van dit ras mede een rol.

Er lijkt een relatie te zijn tussen de problemen met zwarte planten bij de telers en de herkomst van deze planten.

De plantenkwekers die planten hebben geleverd aan de groep telers met problemen komen namelijk niet als leverancier voor in de groep telers die geen problemen hadden. Dit is mede opvallend omdat de groep telers die geen problemen heeft (24) groter is dan de groep die wel problemen heeft (8).

Daarnaast is de groep plantenkwekers die hebben geleverd aan de (grotere) groep telers zonder problemen groter dan de plantenkwekers die hebben geleverd aan de groep telers met problemen. Met andere woorden, het ontstaan van de problemen is te herleiden tot een beperkt aantal plantenkwekers en komt dus niet in zijn algemeenheid voor bij alle plantenkwekers.

Van de opkweekbedrijven zijn 6 ingevulde enquêtes binnengekomen (van de 14). Opmerkingen tav de mogelijke oorzaak die plantenkwekers gaven, zijn:

- klimaat omstandigheden
- extreme omstandigheden bij opkweek / teelt
- (te) vroeg uitzetten van de planten, wisselend weertype, een kwalitatief te sterke plant willen opkweken
- te hoge EC? (gift en/of blok?)

Conclusie:

Er zijn geen aanwijzingen dat de symptomen die leiden tot het optreden van zwarte planten bij komkommer veroorzaakt worden door ziekten. Of de symptomen worden veroorzaakt op de teeltbedrijven bij de start van de teelt is ook niet duidelijk. Maar vooralsnog ook niet uit te sluiten. De sterkste aanwijzing m.b.t. de problemen ligt bij de opkweekfase, mogelijk in combinatie met de teeltomstandigheden bij de teler direct na het planten. Vervolgonderzoek zal zich moeten richten op plantenkwekers met en zonder problemen in het verleden. Dit in combinatie met teeltomstandigheden net na planten. De opmerkingen die geplaatst zijn door plantenkwekers kunnen als concrete onderzoeksfactor worden meegenomen.

Huub Welles

Gewasmanager komkommer

Januari 2010